

Rapport berekeningen transitie-effecten van enkele voorbeeldfondsen naar aanleiding van advies Commissie Parameters 2022

Bijlage bij Kamerbrief Impactberekeningen Commissie Parameters 2022 door DNB en pensioenfondsen

December 2022

Dit rapport bevat transitieberekeningen die door enkele pensioenfondsen zijn gemaakt naar aanleiding van het advies van de Commissie Parameters 2022 op verzoek van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

Aanleiding

De Tweede Kamer heeft in de diverse wetgevingsoverleggen en plenaire debatten over de Wet toekomst pensioenen vragen gesteld over de impact van het advies van de Commissie Parameters 2022.¹ Daarnaast is vanuit de procedurevergadering van 30 november 2022 een informatieverzoek ontvangen aangaande het advies van de Commissie Parameters. Naar aanleiding van dit verzoek heeft het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid onder andere gevraagd of de berekeningen uit oktober 2022 van drie pensioenfondsen² kunnen worden herijkt. Dit betreffen berekeningen van de pensioenverwachtingen (wijziging in de reële verwachte pensioenuitkering ten opzichte van het huidige FTK-contract) voor verschillende maatmensen (25-jarige, 45-jarige, 57-jarige, 65-jarige en 67-jarige). De drie pensioenfondsen (A, B, C) zijn bereid gevonden om de eerdere berekeningen opnieuw uit te voeren aan de hand van het advies van de Commissie Parameters.

Beschrijving aannames en varianten

De pensioenfondsen hebben dezelfde namen als in het vorige rapport.³ De beleidsmatige aannames zijn zoveel mogelijk gelijk gehouden en alleen gewijzigd op basis van de huidige economische situatie en het advies van de Commissie Parameters 2022.

Pensioenfondsen A, B en C zijn qua populatie (met name leeftijdsopbouw) redelijk vergelijkbaar met elkaar. Om meer zicht te krijgen op de impact van verschillen in deelnemersbestand tussen pensioenfondsen bij het invaren is er daarom gekozen om voor pensioenfonds C twee aanvullende varianten door te rekenen, pensioenfonds D' met een relatief jonge populatie en pensioenfonds E' met een verouderde populatie. De berekeningen zijn uitgevoerd door twee pensioenuitvoerders en Ortec Finance.

In de berekeningen hanteren de verschillende pensioenfondsen dezelfde economische aannames, namelijk de nieuwe CP2022 scenarioset conform het advies Commissie Parameters.⁴ In de nieuwe pensioenregeling wordt een projectierendement gehanteerd dat gelijk is aan de nieuwe rentetermijnstructuur (er wordt dus geen op- of afslag gehanteerd). De solidariteitsreserve in de nieuwe pensioenregeling wordt ingezet om nominale verlagingen in de uitkeringsfase te voorkomen. De leenrestrictie wordt door enkele fondsen opgeheven, maar wel in beperkte mate: de blootstelling aan overrendement voor jongere deelnemers is ten hoogste 150%. Er wordt gewerkt met realistische, fondsspecifieke eigenschappen, zowel voor de huidige uitkeringsregeling (conform huidig financieel toetsingskader) als voor de nieuwe solidaire premiereregeling (conform het wetsvoorstel toekomst pensioenen, inclusief de solidariteitsreserve die daarvan deel uitmaakt). Ook bij de werkelijke transitieberekeningen zullen pensioenfondsen uiteindelijk uitgaan van een fondsspecifieke invulling. Er wordt ingevaren met de standaardmethode (zie ook bijlage 1).

Door de pensioenfondsen zijn de effecten van vier specifieke varianten doorgerekend:

1. Dekkingsgraad bij invaren = 100%. Daarvan wordt 5%-punt gebruikt voor het vullen van het MVEV en de solidariteitsreserve.
2. Dekkingsgraad bij invaren = 100%. Daarvan wordt 5%-punt gebruikt voor vullen het MVEV, vermogensverschuiving van actieven/slapers naar gepensioneerden (om ervoor te zorgen dat de reeds ingegane uitkeringen op niveau blijven) en het vullen van de solidariteitsreserve.
3. Dekkingsgraad bij invaren = 110%. Daarvan wordt 10%-punt gebruikt voor vullen van het MVEV en de solidariteitsreserve.
4. Dekkingsgraad bij invaren = 110%. Daarvan wordt 5%-punt gebruikt voor vullen van het MVEV en solidariteitsreserve en 5%-punt voor het aanvullen van de persoonlijke pensioenvermogens.

Dit zijn vier mogelijke invullingen van het invaarbesluit, gegeven een bepaalde dekkingsgraad op het moment van invaren en gegeven de invaar doelstellingen die sociale partners hebben. Uiteraard geldt hierbij dat sociale partners en fondsbestuurders in de praktijk ook andere keuzes kunnen

¹ Bijlage bij Kamerstukken II 2021/22, 32 043, nr. 596.

² Kamerstukken II 2021/22, 36 067, nr. 29.

³ Kamerstukken II 2021/22, 36 067, nr. 14.

⁴ Hierbij is gerekend met exact dezelfde scenarioset als DNB heeft gebruikt in de actualisatie van de transitieberekeningen.

maken, zoals bijvoorbeeld het vullen van een compensatiedepot voor de afschaffing van de doorsneesystematiek. Deze beleidsvariant is in deze analyse niet doorgerekend. Desondanks bieden deze vier mogelijke invullingen inzicht in de mogelijke transitie-effecten bij invaren met betrekkelijk lage dekkingsgraden.

Door de betreffende pensioenfondsen zijn twee maatstaven in beeld gebracht. In de eerste plaats betreft dat de impact op het verwachte pensioen op pensioendatum, zoals dat jaarlijks aan de deelnemers wordt gecommuniceerd via het Uniform pensioenoverzicht (hierna: upo). In het wetsvoorstel toekomst pensioenen is opgenomen dat pensioenuitvoerders verplicht zijn om alle deelnemers te informeren over het verwachte pensioen op pensioendatum voor en na de transitie ('upo voor – upo na'). In deze analyse wordt gekeken naar vijf maatmensen: een 25-jarige, 45-jarige, 57-jarige, 65-jarige en 67-jarige maatmens, waarbij – conform de wettelijke communicatievoorschriften, drie scenario's in beeld zijn gebracht (verwacht, goed weer en slecht weer).⁵

Naast deze zogenoemde upo-bedragen is ook in beeld gebracht hoeveel pensioen de verschillende maatmensen kunnen verwachten in de nieuwe pensioenregeling, afgezet tegen de huidige pensioenregeling, als wordt gekeken naar de gewogen gemiddelde pensioenuitkering. Hierbij wordt dus niet enkel naar het verwachte pensioen op pensioendatum gekeken, maar naar de gemiddelde pensioenuitkering gedurende de gehele periode van pensionering. Daarmee sluit deze maatstaf aan bij de berekeningen die eerder zijn uitgevoerd door DNB en nu zijn herijkt en bij de berekeningen die in 2020 door 13 pensioenfondsen zijn gedaan. Ook hierbij worden per maatmens de verwachting, het goedweeresultaat en het slechtweeresultaat in beeld gebracht. In zowel de upo-bedragen als de gemiddelde pensioenverwachtingen is gerekend met reële bedragen (bij de uitkomsten is dus rekening gehouden met de verwachte inflatie).

Inzichten vorig rapport

Uit de resultaten op basis van de huidige KNW-scenarioset kwam naar voren dat in het verwachte scenario de meeste maatmensen er in de vier verschillende varianten op vooruit gingen. Met name jongeren (25-jarige maatmens) leken in dit scenario in alle varianten (sterk) te profiteren van de overgang naar het nieuwe pensioencontract, maar ook de pensioenen van de gepensioneerden leken ten opzichte van de verwachtingen onder het huidige pensioenstelsel vrijwel gelijk te blijven of iets te zullen stijgen. Bij de 45-jarige en 57-jarige maatmensen was zichtbaar dat de verwachte uitkomsten in de nieuwe pensioenregeling ook hoger zijn dan in het huidige pensioencontract, maar het voordeel van de overstap was relatief kleiner dan bij de 25-jarige maatmens. Hierbij speelt onder meer dat deze maatmensen de gevolgen ondervinden van de afschaffing van de doorsneesystematiek.

Nieuwe scenarioset

De Commissie Parameters heeft in het advies van 30 november de minimale verwachte prijs- en looninflatie met 0,1%-punt verhoogd. De nieuwe scenarioset bevat ook een beperkt aantal scenario's met zeer hoge inflatie. Het ingroeipad voor de inflatie wordt verlengd tot 8 jaar en is gebaseerd op de raming voor de middellange termijn van het CPB. De Commissie Parameters adviseert om het maximale rendement op aandelen, overige zakelijke waarden en onroerend goed met (netto) 0,4%-punt te verlagen. Door deze aanpassingen valt het verwachte reële rendement lager uit dan in de eerdere scenario's.

De invloed van de UFR wordt verder beperkt, door de risicovrije rente tot een looptijd van 50 jaar te baseren op de marktrente. Het model voor het genereren van economische scenario's is aangepast, om marktinformatie over de mate van onzekerheid mee te kunnen nemen. De aanpassing van het model was mede nodig vanwege een nieuwe toepassing, het genereren van risiconeutrale scenario's.

⁵ Conform de wettelijke voorschriften voor de upo-berekening wordt er voor actieven geen carrièreontwikkeling verondersteld en wordt uitsluitend gekeken naar de hoogte van pensioen op pensioendatum (en niet naar de ontwikkeling daarna). Voor gepensioneerden (in dit rapport: de 67-jarige) wordt uitsluitend gekeken naar de hoogte van het pensioen over 10 jaar, dus de uitkering die zij op 77-jarige leeftijd kunnen verwachten.

De nieuwe economische scenario's worden onder meer gebruikt voor communicatie over toekomstig pensioen volgens de uniforme rekenmethodiek en voor toetsing of het beleggingsbeleid en de toedeelregels passen binnen de risicohouding. Pensioenfondsen mogen voor de invulling van het nieuwe pensioencontract en van het beleggingsbeleid echter ook gebruik maken van geavanceerdere economische scenario's, waarin bijvoorbeeld meer dan twee activa (aandelen en obligaties) worden onderscheiden.

Inzichten nieuw rapport

De nieuwe scenarioset is pessimistischer over de economische toekomst dan de eerdere scenarioset. De verwachte reële rendementen zijn lager en de neerwaartse risico's zijn groter. Bovendien is er in de eerste periode van 15 jaar gemiddeld gezien sprake van een rentedaling, gevolgd door een rentestijging. Hierdoor zijn over de gehele linie de verwachte uitkomsten onder zowel de huidige uitkeringsovereenkomst als het nieuwe pensioencontract bij een gelijkblijvende premie lager. Dit is echter niet terug te zien in de gepresenteerde resultaten in tabellen 1 tot en met 8 op de volgende pagina's. De toekomstige pensioenuitkeringen zijn weergegeven ten opzichte van de verwachte uitkomst in het ftk-contract, die geschaald is op 100.

Ook bij de nieuwe scenarioset profiteren de meeste maatmensen nog van de overgang naar het nieuwe pensioencontract. Wel is bij de pensioenfondsen A en B zichtbaar dat 45- en 57-jarigen ten opzichte van het ftk-contract, onder de gehanteerde economische veronderstellingen naar verwachting, een lagere pensioenuitkering zullen hebben. Dit is het effect van het gekozen fondsbeleid in combinatie met de specifieke aanname in de nieuwe scenarioset dat de rente in de eerste 15 jaar daalt en daarna stijgt. Daarnaast speelt voor deze groep ook het effect van de afschaffing van de doorsneesystematiek. Bij een lagere rente is op pensioenleeftijd meer vermogen nodig voor een zelfde pensioenuitkering. Met name voor de 45-jarige en 57-jarige maatmensen leidt deze aanname tot een minder groot voordeel en bij sommige pensioenfondsen tot een nadeel bij de overstap naar de nieuwe pensioenregeling. Net als in de vorige doorrekeningen van de pensioenfondsen is in dit rapport geen rekening gehouden met een compensatiedepot. In de praktijk kan een dergelijk verwacht effect aanleiding zijn voor decentrale partijen om daar bij de invulling van het invaarbesluit expliciet rekening mee te houden, bijvoorbeeld door het vullen van een compensatiedepot ten behoeve van deze doelgroep.

Net zoals in vorig rapport is in de doorrekeningen van de verschillende pensioenfondsen te zien dat bij invaren bij zowel 100% als 110% dekkingsgraad de pensioenen van de gepensioneerde maatmensen ten opzichte van de verwachtingen onder het huidige ftk vrijwel gelijk blijven of iets zullen stijgen. Verder lijkt het erop dat gepensioneerden in zowel het goed- als slecht-weer scenario profiteren van het nieuwe contract, terwijl jongeren juist in het slecht-weer scenario slechter af zijn in het nieuwe pensioencontract.

Wederom valt op dat in het goedweersscenario bijna alle maatmensen er naar verwachting op vooruit gaan door de overgang naar het nieuwe pensioenstelsel. De verschillen voor met name actieven kunnen ten opzichte van het huidige ftk-contract erg groot worden. Dit komt omdat de fiscale begrenzing op de mate van pensioenverhogingen ("genoeg is genoeg") bij de overgang naar het nieuwe pensioenstelsel vervalt en omdat er met een constante premie is gerekend. Hierbij moet worden opgemerkt dat bij aanhoudend hoge rendementen decentrale sociale partijen mogelijk aanpassingen zullen overwegen ten aanzien van de premiehoogte.

Fondsspecifieke invulling

Uit de berekeningen blijkt dat er verschil zit tussen verwachte uitkomsten van de verschillende pensioenfondsen. In dit rapport wordt per pensioenfonds uitgegaan van verschillende toedelingsregels en beleggingsbeleid. Hierbij is aangesloten bij een beleid dat op fondsniveau realistisch wordt geacht (hoewel hierover nog niet door pensioenfondsen en sociale partners is besloten). Door verschillend beleid, maar ook door verschillende karakteristieken van de pensioenfondsen zien we verschillende uitkomsten in de berekeningen. De bepaling of de transitie evenwichtig kan plaatsvinden, en of daar ten opzichte van de in deze analyse doorgerekende beleidsvarianten aanvullend beleid voor nodig is, is in eerste instantie ter beoordeling en de verantwoordelijkheid van de pensioenfondsen en sociale partners. Hierbij zal het beleggingsbeleid en de risicohouding in het nieuwe pensioencontract onderdeel zijn van het invaarbesluit. Ook

kunnen sociale partners het pensioenfonds verzoeken een deel van het collectieve vermogen in te zetten voor vulling van een solidariteits- of risicodelingsreserve en/of een compensatiedepot binnen de kaders van het wetsvoorstel toekomst pensioenen.

Resultaten

Variante 1

- De dekkingsgraad op het moment van invaren is 100%.
- Bij het invaren wordt eerst het MVEV (ongeveer 1%-punt) afgezonderd.
- Vervolgens wordt de standaardmethode⁶ toegepast om het resterende vermogen over de persoonlijke vermogens te verdelen.
- Van ieders persoonlijke vermogen wordt vervolgens ongeveer 4%-punt afgezonderd en in de solidariteitsreserve gestort.

Tabel 1: Gewogen gemiddelde pensioenuitkering in variant 1

		Fonds A		Fonds B		Fonds C		Fonds D'		Fonds E'	
		huidig	nieuw	huidig	nieuw	huidig	nieuw	huidig	nieuw	huidig	nieuw
25-jaar	verwachting	100	109	100	110	100	136	100	134	100	145
	slecht weer	64	44	52	48	61	57	61	56	61	56
	goed weer	109	337	102	314	115	106	115	354	115	510
45-jaar	verwachting	100	91	100	91	100	114	100	111	100	117
	slecht weer	55	38	44	42	56	53	58	57	51	48
	goed weer	109	231	110	186	118	239	119	211	117	301
57-jaar	verwachting	100	102	100	96	100	106	100	107	100	104
	slecht weer	54	53	45	53	57	57	61	64	49	49
	goed weer	115	171	121	153	120	172	120	163	119	187
65-jaar	verwachting	100	109	100	103	100	107	100	109	100	104
	slecht weer	65	70	60	68	72	73	76	80	66	65
	goed weer	113	155	120	138	121	139	122	138	120	141
67-jaar	verwachting	100	110	100	101	100	104	100	107	100	102
	slecht weer	69	75	66	73	80	88	83	95	75	78
	goed weer	112	151	118	129	121	121	122	123	120	119

Tabel 2: Upo uitkomsten in variant 1

		Fonds A		Fonds B		Fonds C		Fonds D'		Fonds E'	
		huidig	nieuw	huidig	nieuw	huidig	nieuw	huidig	nieuw	huidig	nieuw
25-jaar	verwachting	100	125	100	119	100	152	100	149	100	158
	slecht weer	66	45	56	52	66	61	66	61	65	59
	goed weer	108	438	101	355	112	464	112	414	112	578
45-jaar	verwachting	100	100	100	101	100	117	100	114	100	118
	slecht weer	59	44	54	52	62	58	64	61	57	52
	goed weer	112	230	117	182	121	239	121	212	120	279
57-jaar	verwachting	100	103	100	106	100	107	100	108	100	106
	slecht weer	66	61	66	66	74	63	77	69	67	55
	goed weer	111	145	129	148	126	168	127	158	125	181
65-jaar	verwachting	100	99	100	100	100	103	100	103	100	103
	slecht weer	94	95	93	80	94	78	94	80	93	73
	goed weer	103	111	103	114	129	127	130	123	129	131
67-jaar	verwachting	100	112	100	104	100	106	100	109	100	104
	slecht weer	60	64	61	72	77	93	80	96	71	79
	goed weer	114	156	131	129	131	124	132	127	130	121

⁶ Met een uitsmeertermijn van 10 jaar.

Variant 2

Net als in variant 1:

- De dekkingsgraad op het moment van invaren is 100%.
- Bij het invaren wordt eerst het MVEV (ongeveer 1%-punt) afgezonderd.
- Vervolgens wordt de standaardmethode⁷ toegepast om het resterende vermogen over de persoonlijke vermogens te verdelen.
- Van ieders persoonlijke vermogen wordt vervolgens ongeveer 4%-punt afgezonderd.

Afwijkend ten opzichte van variant 1:

- Van het afgezonderde pensioenvermogen (4%-punt) worden allereerst de persoonlijke vermogens van de gepensioneerden aangevuld, zodanig dat voor alle gepensioneerden het persoonlijk pensioenvermogen direct na het invaren precies gelijk is aan hun voorziening pensioenverplichtingen (hierna: vpv)⁸ voorafgaand aan het invaren. Op die wijze wordt afgedwongen dat de uitkering van gepensioneerden direct na het invaren gelijk is aan de uitkering direct voor het invaren.
- De rest van het afgezonderde pensioenvermogen wordt in de solidariteitsreserve gestort.

Tabel 3: Gewogen gemiddelde pensioenuitkering in variant 2

		Fonds A		Fonds B		Fonds C		Fonds D'		Fonds E'	
		huidig	nieuw	huidig	nieuw	huidig	nieuw	huidig	nieuw	huidig	nieuw
25-jaar	verwachting	100	108	100	109	100	136	100	133	100	140
	slecht weer	64	44	52	48	61	56	61	56	61	55
	goed weer	109	334	102	309	115	397	115	354	115	475
45-jaar	verwachting	100	90	100	90	100	114	100	111	100	115
	slecht weer	55	38	44	42	56	53	58	56	51	47
	goed weer	109	228	110	184	118	240	119	211	117	280
57-jaar	verwachting	100	101	100	95	100	106	100	107	100	104
	slecht weer	54	53	45	52	57	57	61	64	49	48
	goed weer	115	170	121	152	120	172	120	163	119	185
65-jaar	verwachting	100	108	100	102	100	106	100	109	100	103
	slecht weer	65	69	60	67	72	72	76	80	66	62
	goed weer	113	154	120	138	121	139	122	138	120	141
67-jaar	verwachting	100	115	100	106	100	109	100	111	100	107
	slecht weer	69	77	66	76	80	89	83	99	75	76
	goed weer	112	158	118	135	121	126	122	128	120	125

Tabel 4: Upo uitkomsten in variant 2

		Fonds A		Fonds B		Fonds C		Fonds D'		Fonds E'	
		huidig	nieuw	huidig	nieuw	huidig	nieuw	huidig	nieuw	huidig	nieuw
25-jaar	verwachting	100	124	100	118	100	152	100	149	100	155
	slecht weer	66	45	56	52	66	61	66	61	65	59
	goed weer	108	434	101	349	112	465	112	414	112	552
45-jaar	verwachting	100	99	100	100	100	117	100	114	100	119
	slecht weer	59	44	54	52	62	58	64	61	57	51
	goed weer	112	227	117	180	121	240	121	212	120	281
57-jaar	verwachting	100	102	100	105	100	107	100	108	100	106
	slecht weer	66	61	66	66	74	63	77	69	67	55
	goed weer	111	144	129	148	126	168	127	159	125	182
65-jaar	verwachting	100	98	100	100	100	103	100	103	100	103
	slecht weer	94	91	93	80	94	78	94	80	93	73
	goed weer	103	110	103	115	129	127	130	123	129	132
67-jaar	verwachting	100	117	100	109	100	111	100	113	100	109
	slecht weer	60	68	61	74	77	92	80	100	71	72
	goed weer	114	163	131	136	131	129	132	132	130	127

⁷ Met een uitsmeertermijn van 10 jaar.

⁸ Voorziening pensioenvermogen: de tegen de actuele marktrente verdisconteerde waarde van de pensioenaanspraak in de huidige regeling.

Variante 3

- De dekkingsgraad op het moment van invaren is 110%.
- Bij het invaren wordt het dekkingsgraadoverschot van 10%-punt in zijn geheel gebruikt voor het vullen van het MVEV (ongeveer 1%-punt) en de solidariteitsreserve (ongeveer 9%-punt).
- Het overige fondsvermogen wordt gebruikt om de persoonlijke pensioenvermogens te vullen, volgens de standaardmethode⁹.
- Iedere deelnemer heeft direct na het invaren in zijn of haar persoonlijk pensioenvermogen dus precies zijn of haar vpv¹⁰. Voor de gepensioneerden betekent dat derhalve dat hun uitkering direct na het invaren gelijk is aan de uitkering direct voor het invaren.

Tabel 5: Gewogen gemiddelde pensioenuitkering in variante 3

		Fonds A		Fonds B		Fonds C		Fonds D'		Fonds E'	
		huidig	nieuw	huidig	nieuw	huidig	nieuw	huidig	nieuw	huidig	nieuw
25-jaar	verwachting	100	111	100	113	100	141	100	134	100	154
	slecht weer	65	44	44	48	62	57	61	57	63	58
	goed weer	109	348	101	329	115	440	115	371	115	553
45-jaar	verwachting	100	96	100	93	100	114	100	110	100	127
	slecht weer	56	39	44	42	56	53	58	57	53	49
	goed weer	109	243	106	193	117	257	117	211	116	329
57-jaar	verwachting	100	104	100	97	100	104	100	105	100	109
	slecht weer	56	54	51	53	59	57	62	63	53	48
	goed weer	111	175	114	155	115	169	117	160	113	205
65-jaar	verwachting	100	111	100	103	100	104	100	107	100	103
	slecht weer	68	73	67	69	73	74	76	80	67	65
	goed weer	110	157	116	140	117	136	119	136	114	146
67-jaar	verwachting	100	113	100	102	100	103	100	105	100	101
	slecht weer	72	78	72	75	80	91	82	94	75	84
	goed weer	109	154	114	131	119	119	121	121	116	122

Tabel 6: Upo uitkomsten in variante 3

		Fonds A		Fonds B		Fonds C		Fonds D'		Fonds E'	
		huidig	nieuw	huidig	nieuw	huidig	nieuw	huidig	nieuw	huidig	nieuw
25-jaar	verwachting	100	128	100	123	100	153	100	148	100	168
	slecht weer	67	45	56	53	66	60	66	61	66	60
	goed weer	108	451	101	375	112	488	112	417	112	628
45-jaar	verwachting	100	104	100	100	100	116	100	113	100	124
	slecht weer	60	44	52	51	63	57	65	60	59	51
	goed weer	110	239	109	183	119	240	119	212	118	297
57-jaar	verwachting	100	105	100	106	100	104	100	105	100	102
	slecht weer	68	69	72	67	74	61	76	67	69	53
	goed weer	107	147	122	150	121	164	123	156	117	175
65-jaar	verwachting	100	102	100	104	100	106	100	105	100	106
	slecht weer	94	94	93	84	94	80	94	82	94	75
	goed weer	102	115	103	118	133	130	133	126	132	135
67-jaar	verwachting	100	113	100	104	100	103	100	106	100	100
	slecht weer	64	74	70	76	77	90	79	94	72	86
	goed weer	110	158	124	128	126	120	130	124	122	116

⁹ Met een uitsmeertermijn van 10 jaar.

¹⁰ Voorziening pensioenvermogen: de tegen de actuele markttrente verdisconteerde waarde van de pensioenaanspraak in de huidige regeling.

Variante 4

- De dekkingsgraad op het moment van invaren is 110%.
- Bij het invaren wordt 5%-punt van de dekkingsgraad gebruikt voor het vullen van het MVEV (ongeveer 1%-punt) en de solidariteitsreserve (ongeveer 4%-punt).
- Het overige fondsvermogen wordt gebruikt om de persoonlijke pensioenvermogens te vullen, volgens de standaardmethode¹¹.
- Iedere deelnemer heeft direct na het invaren in zijn of haar persoonlijk pensioenvermogen dus een vermogen dat hoger is dan zijn of haar vpv¹². Voor de gepensioneerden betekent dat derhalve dat hun uitkering direct na het invaren hoger is dan de uitkering direct voor het invaren.

Tabel 7: Gewogen gemiddelde pensioenuitkering in variant 4

		Fonds A		Fonds B		Fonds C		Fonds D'		Fonds E'	
		huidig	nieuw	huidig	nieuw	huidig	nieuw	huidig	nieuw	huidig	nieuw
25-jaar	verwachting	100	109	100	110	100	136	100	134	100	145
	slecht weer	65	44	44	48	62	56	61	56	63	55
	goed weer	109	339	101	314	115	414	115	359	115	522
45-jaar	verwachting	100	95	100	92	100	116	100	113	100	120
	slecht weer	56	39	44	42	56	53	58	56	53	48
	goed weer	109	244	106	192	117	248	117	218	116	315
57-jaar	verwachting	100	106	100	98	100	108	100	109	100	107
	slecht weer	56	55	51	54	59	58	62	64	53	49
	goed weer	111	180	114	158	115	176	117	167	113	192
65-jaar	verwachting	100	114	100	106	100	109	100	111	100	106
	slecht weer	68	73	67	70	73	75	76	82	67	66
	goed weer	110	163	116	143	117	143	119	142	114	144
67-jaar	verwachting	100	116	100	105	100	107	100	109	100	105
	slecht weer	72	78	72	76	80	90	82	98	75	80
	goed weer	109	159	114	135	119	124	121	126	116	123

Tabel 8: Upo uitkomsten in variant 4

		Fonds A		Fonds B		Fonds C		Fonds D'		Fonds E'	
		huidig	nieuw	huidig	nieuw	huidig	nieuw	huidig	nieuw	huidig	nieuw
25-jaar	verwachting	100	125	100	119	100	152	100	149	100	159
	slecht weer	67	45	56	52	66	60	66	61	66	58
	goed weer	108	441	101	356	112	476	112	423	112	597
45-jaar	verwachting	100	103	100	100	100	119	100	116	100	122
	slecht weer	60	44	52	51	63	57	65	61	59	51
	goed weer	110	242	109	182	119	249	119	219	118	292
57-jaar	verwachting	100	108	100	109	100	109	100	110	100	107
	slecht weer	68	63	72	68	74	64	76	70	69	55
	goed weer	107	152	122	153	121	172	123	162	117	185
65-jaar	verwachting	100	106	100	108	100	111	100	109	100	112
	slecht weer	94	98	93	86	94	83	94	86	94	79
	goed weer	102	119	103	123	133	136	133	131	132	142
67-jaar	verwachting	100	116	100	107	100	107	100	110	100	105
	slecht weer	64	68	70	74	77	93	79	97	72	78
	goed weer	110	163	124	133	126	125	130	129	122	121

¹¹ Met een uitsmeertermijn van 10 jaar.

¹² Voorziening pensioenvermogen: de tegen de actuele markttrente verdisconteerde waarde van de pensioenaanspraak in de huidige regeling.

Bijlage 1 – Toedeling vermogen bij gebruik standaardmethode

Bij invaren met de standaardmethode zetten de pensioenfondsen de opgebouwde pensioenaanspraken- en rechten op basis van een voorgeschreven standaardregel om in persoonlijke pensioenvermogens. Hierbij wordt de onderstaande volgorde gehanteerd.

- 1) Eerst het MVEV afzonderen

De volgorde van handelen bij dekkingsgraden gelijk aan of boven 105% is vervolgens als volgt:

- 2) Dan wordt de voorziening pensioenverplichtingen ingevaren o.b.v. standaardregel met uitsmeerperiode 1-10
- 3) Vervolgens mag het resterende pensioenvermogen worden gebruikt t.b.v.:
 - a. Vullen solidariteitsreserve
 - b. Vullen compensatiedepot
 - c. Toedeling aan persoonlijke vermogens conform de standaardregel¹³

Hiervan is gebruik gemaakt bij varianten 3 en 4.

De volgorde van handelen bij dekkingsgraden onder 105% is vervolgens als volgt:

- 2) Dan eventueel het korten van pensioenaanspraken en – rechten tot 90%.
- 3) Dan wordt ingevaren o.b.v. standaardregel met uitsmeerperiode 1-10
- 4) Vervolgens mag maximaal 5% van de ingevaren vermogens worden gebruikt t.b.v.:
 - a. Vullen solidariteitsreserve
 - b. Vullen compensatiedepot
 - c. Aanvullen vermogens pensioengerechtigden¹⁴ tot hun voorziening pensioen verplichtingen

Hiervan is gebruik gemaakt bij varianten 1 en 2.

¹³ Waarbij de wet ruimte biedt om de uitkomsten van deze methode binnen de groep pensioengerechtigden aan te passen zodat gelijke aanpassingen voor reeds ingegane pensioenuitkeringen voor alle pensioengerechtigden binnen een pensioenfonds bij het invaren mogelijk wordt.

¹⁴ Dit heeft betrekking op alle reeds ingegane pensioenuitkeringen (ouderdomspensioen, nabestaandenpensioen, arbeidsongeschiktheidspensioen).